

19
พ.ศ. 2560
16.00

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

ที่ กฟก. ๐๖๐๐/พิเศษ

วันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง รายงานการสรุปบทเรียนผลการดำเนินงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ๑๘๐ วัน

เรียน เลขาธิการสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

ตามที่เลขาธิการได้มีคำสั่ง ที่ กฟก ๐๑๐๐/ว.๒๕๖๑ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ ให้นำพนักงานเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสรุปบทเรียนเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ในระยะเวลา ๑๘๐ วัน (๑๘ พฤษภาคม - ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐) ตามคำสั่งของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๒๖/๒๕๖๐ รวมทั้งเสนอแนวทางแก้ไข นั้น

ในการนี้ เพื่อเป็นการระดมความคิดเห็นอย่างรอบด้าน และสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของพนักงานผู้ปฏิบัติ คณะผู้เข้าร่วมประชุมได้มีการประชุมหารือในประเด็นดังกล่าวร่วมกับสำนักสาขาจังหวัด ๗๗ จังหวัด ผ่านการประชุมทางไกล(Video Conference) ในวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๐ โดยมีผลการหารือ สรุปได้ดังนี้

ข้อเท็จจริงเบื้องต้น

๑. เกษตรกรสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร จำนวนหนึ่ง ได้เข้าร้องเรียนต่อรัฐบาลว่าได้รับความเดือดร้อน ถูกดำเนินคดีจากปัญหาหนี้สิน และกำลังจะสูญเสียที่ดินทำกิน กองทัพอากาศที่ ๑ ได้รับมอบหมายจาก นายกรัฐมนตรีให้เจรจากับเกษตรกร จนเกิดความร่วมมือระหว่างกองทัพอากาศที่ ๑ และสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ทำการสำรวจเกษตรกรผู้เป็นหนี้เร่งด่วน จากจังหวัดในพื้นที่ภาคกลาง และขยายไปทุกจังหวัดทั่วประเทศ โดยการร่วมมือระหว่าง สนง.กฟก.สาขาจังหวัดกับทหารในแต่ละจังหวัด และได้รับข้อมูลผู้เป็นหนี้เร่งด่วนถูกดำเนินคดี จำนวน ๒,๙๔๕ ราย ส่งให้สำนักจัดการหนี้ของเกษตรกร (ข้อมูล ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐)

๒. ระหว่างการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้เร่งด่วนดังกล่าว ได้เกิดข้อร้องเรียนว่าการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร และ คณะกรรมการจัดการหนี้ของเกษตรกร ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งคณะกรรมการจัดการหนี้ฯ ชุดดังกล่าวได้ลาออกทั้งคณะเพื่อให้มีการสรรหาใหม่

๓. เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีคำสั่งที่ ๒๖/๒๕๖๐ เรื่องการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

๓.๑ เหตุผลที่ออกคำสั่ง ระบุว่า“จำเป็นต้องเร่งแก้ไขปัญหาเกษตรกร โดยเฉพาะกรณีเป็นหนี้สินเร่งด่วน อันเกิดจากหนี้ที่เกษตรกรถูกฟ้องล้มละลาย หนี้ที่เกิดจากการปรับโครงสร้างหนี้ และบังคับคดี และหนี้ที่อยู่ระหว่างดำเนินคดี ที่เป็นปัญหาสะสมมาเป็นเวลานาน”

๓.๒ สาเหตุที่ออกคำสั่ง เนื่องจากคณะกรรมการที่มีอยู่ไม่เป็นเอกภาพ และมีปัญหาในการแต่งตั้ง

๓.๓ ผลที่คิดว่าจะได้รับจากการออกคำสั่ง สามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรได้อย่างรวดเร็วและมี

ประสิทธิภาพ

๔. คำสั่ง คสช. ที่ ๒๖/๒๕๖๐ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรเฉพาะกิจ มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งนี้เป็นระยะเวลา ๑๘๐ วัน โดยมีภาระหน้าที่ดังนี้

/๔.๑ มีอำนาจ...

๔.๑ มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ใน พรบ. กฟก. ในส่วนที่เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร คณะกรรมการบริหารฯ และ คณะกรรมการจัดการหนี้

๔.๒ มอบหมายหน้าที่เร่งด่วน โดยให้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานของ กฟก., การแก้ไขปัญหานี้สิน และความเดือดร้อนของเกษตรกรและปัญหาการดำเนินงานอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง แนวทางการแก้ไขและปรับปรุง กฎหมายเสนอต่อคณะรัฐมนตรี (ครม.) โดยเร็ว

๔.๓ เรื่องอื่นๆ ที่ต้องดำเนินการตามสัญญาที่คณะกรรมการ คณะกรรมการบริหารฯ คณะกรรมการ จัดการหนี้ มีอยู่ก่อนวันที่คำสั่งนี้จะบังคับใช้ ให้ดำเนินการต่อไปเท่าที่จำเป็นเพื่อแก้ไขปัญหานี้สินให้เกษตรกรเสร็จสิ้น

ในรายงานการประชุมคณะกรรมการฯ เฉพาะกิจ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ ได้กำหนดภารกิจในระยะ ๑๘๐ วัน ไว้ ๓ ประการดังนี้

- ๑) ศึกษาปัญหาการดำเนินงานของ กฟก.
- ๒) แก้ไขปัญหานี้สินและความเดือดร้อนของเกษตรกร และปัญหาการดำเนินการด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
- ๓) เสนอแนวทางแก้ไขและปรับปรุงกฎหมายเสนอต่อ ครม. โดยเร็ว

๕. คณะกรรมการฯ เฉพาะกิจ ได้แต่งตั้งตั้งอนุกรรมการเพื่อช่วยปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วง ตามที่ได้รับมอบหมายจำนวน ๕ คณะประกอบด้วย

๕.๑ คณะอนุกรรมการจัดทำหลักเกณฑ์การจัดการหนี้ของเกษตรกร กรณีหนี้เร่งด่วน (อนุฯ ๑) จำนวน ๑๑ คน ทำหน้าที่ “กำหนดหลักเกณฑ์การจัดการหนี้ของเกษตรกร เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหานี้สิน และเสนอแหล่งเงินงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดการหนี้”

๕.๒ คณะอนุกรรมการกลั่นกรอง ตรวจสอบและยืนยันข้อมูลหนี้สินเกษตรกร (อนุฯ ๒) จำนวน ๑๓ คน ทำหน้าที่ “กำหนดวิธีการ แนวทางในการตรวจสอบข้อมูลหนี้สิน กลั่นกรองตรวจสอบและยืนยันข้อมูลหนี้สินที่จะจัดการให้ รอบคอบก่อนนำเสนอให้คณะกรรมการฯ เฉพาะกิจ พิจารณา ซึ่งจะทำการจัดการหนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ”

๕.๓ คณะอนุกรรมการพิจารณาโครงสร้างและกฎหมายของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (อนุฯ ๓) จำนวน ๑๙ คน ทำหน้าที่ “วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคการดำเนินงานของกฟก. พร้อมทั้งจัดทำข้อเสนอแนวทางการปรับปรุงโครงสร้าง การพัฒนาการดำเนินงาน และปรับแก้กฎหมายระเบียบต่างๆของ กฟก. ซึ่งจะทำให้การบริหาร กฟก. ในอนาคตมีประสิทธิภาพ”

๕.๔ คณะอนุกรรมการกลั่นกรองงบประมาณประจำปี ๒๕๖๐ และ ๒๕๖๑ ของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (อนุฯ ๔) จำนวน ๙ คน ทำหน้าที่ “กลั่นกรองและเสนอความเห็นเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อ คณะกรรมการฯ เฉพาะกิจ โดยให้สอดคล้องกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง”

๕.๕ คณะอนุกรรมการด้านการฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (อนุฯ ๕) จำนวน ๑๐ คน ทำหน้าที่ “จัดทำกรอบแนวทางการฟื้นฟู และหลักเกณฑ์การฟื้นฟูต่างๆ ให้สอดคล้องกับระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง”

ต่อมาได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพิ่มเติมอีก ๔ คณะประกอบด้วย

๕.๖ คณะอนุกรรมการตรวจสอบข้อมูลหนี้สินเกษตรกรมีทั้งในระดับจังหวัด ระดับอำเภอและ กรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้น ๙๕๘ คณะ โดยแต่ละคณะมีจำนวน ๑๑ คน (เดิมคณะอนุกรรมการนี้ คือ คณะทำงานที่ คณะอนุฯ ๒ แต่งตั้ง แต่เนื่องจากคณะทำงานมีปัญหาในการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการประชุม ตามระเบียบ กฟก. จึงแต่งตั้ง เป็นคณะอนุกรรมการแทนคณะทำงาน) โดยอนุมัติงบประมาณรองรับการตรวจสอบหนี้สินเกษตรกรไว้ สำหรับการนี้ จำนวน ๕๙ ล้านบาท

๕.๗ คณะอนุกรรมการตรวจสอบ (อนุฯ ๘) จำนวน ๕ คน ทำหน้าที่ “สอบทานและให้คำแนะนำแก่ กฟผ.เกี่ยวกับการรายงานฐานะทางการเงินให้ถูกต้อง และสอบทานการดำเนินงานว่าเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ กฟผ.หรือไม่”

๕.๘ คณะอนุกรรมการเจรจาหนี้สินกับสถาบันเจ้าหนี้ของเกษตรกร (อนุฯ ๙) จำนวน ๑๒ คน ทำหน้าที่ “เจรจาหนี้สินกับสถาบันเจ้าหนี้ เพื่อหาแนวทางในการจัดการหนี้กรณีเร่งด่วนหรือจัดการหนี้หรือปรับโครงสร้างหนี้ ทุกรายการ”

๕.๙ คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบการบริหารงานของสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (อนุฯ ๑๐) จำนวน ๑๐ คน ทำหน้าที่ “แก้ไข ปรับปรุง หรือจัดทำหลักเกณฑ์ กฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับระบบการบริหารจัดการรวมทั้งแก้ไข ปรับปรุง หรือจัดทำโครงสร้างองค์กรของ สนง.กฟผ.” (เช่นเดียวกับอำนาจหน้าที่ของอนุฯ ๓)

การปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่ง คสช. ที่ ๒๖/๒๕๖๐

ด้านการศึกษาปัญหาการดำเนินงานของกองทุนฯ และ ปรับปรุงกฎหมาย เสนอต่อ ครม

การดำเนินการ จากคำสั่งแต่งตั้งอนุกรรมการ พบว่า อำนาจในการศึกษาปัญหาการดำเนินงานของ กฟผ.เป็นอำนาจของอนุกรรมการพิจารณาโครงสร้างและกฎหมาย

ผลการดำเนินงาน

๑. ไม่ได้ทำการศึกษาปัญหาการดำเนินงาน ของกองทุนฯ ซึ่งในการดำเนินการประกอบด้วย ด้านการจัดการหนี้ ด้านการฟื้นฟู และ ด้านการบริหารองค์กร)
๒. มีการดำเนินการ โดยมุ่งเน้นพิจารณา ปรับปรุงแก้ไข พรบ.กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร และยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด

ความเห็นของพนักงาน

๑. เนื่องจากการศึกษาปัญหาการดำเนินงานของกองทุน มีหลายด้าน หากอยู่ในความรับผิดชอบของคณะอนุฯ๓ คณะเดียว จะทำให้การดำเนินการไม่ทันเวลา จึงเห็นควรปรับปรุงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการใหม่ให้ลดจำนวนลง โดยให้มีเพียงคณะที่สอดคล้องกับภาระงานของ กฟผ. และมอบหมายหน้าที่ ให้ครอบคลุมตามคำสั่งของ คสช.ดังนี้

๑.๑ คณะอนุกรรมการด้านการจัดการหนี้ของเกษตรกรทำหน้าที่ “กลั่นกรองเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการหนี้ทั้งหมด ตั้งแต่การศึกษาปัญหาด้านการจัดการหนี้ การจัดการหนี้ในขั้นตอนต่างๆ เช่น การกลั่นกรองความถูกต้องก่อนการเสนอขออนุมัติจัดการหนี้ และการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายระเบียบด้านการจัดการหนี้”ในการนี้ให้คณะกรรมการฯ เฉพาะกิจ ใช้อำนาจในฐานะคณะกรรมการบริหารแต่งตั้งคณะทำงานชุดต่างๆ สนับสนุนคณะอนุกรรมการดังกล่าว

๑.๒ คณะอนุกรรมการด้านการฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรทำหน้าที่ “กลั่นกรองเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูทั้งหมด ตั้งแต่การศึกษาปัญหาด้านการฟื้นฟู การจัดทำนโยบายหรือยุทธศาสตร์การฟื้นฟู การกลั่นกรองแผนโครงการที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการบริหาร และการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายระเบียบด้านการฟื้นฟู” ในการนี้ให้คณะกรรมการฯ เฉพาะกิจ ใช้อำนาจในฐานะคณะกรรมการบริหารแต่งตั้งคณะทำงานชุดต่างๆ สนับสนุนคณะอนุกรรมการดังกล่าว

๑.๓ คณะอนุกรรมการด้านการบริหารสำนักงาน ทำหน้าที่ “กลั่นกรองเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสำนักงานทั้งหมด ตั้งแต่การศึกษาปัญหาด้านการการบริหารสำนักงาน การจัดทำนโยบายหรือยุทธศาสตร์การบริหารสำนักงาน การกลั่นกรองโครงการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสำนักงานและการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายระเบียบด้านการบริหารสำนักงาน” ในการนี้ให้คณะกรรมการฯ เฉพาะกิจ ใช้อำนาจในฐานะคณะกรรมการบริหารแต่งตั้งคณะทำงานชุดต่างๆ สนับสนุนคณะกรรมการดังกล่าว

๑.๔ คณะอนุกรรมการด้านงบประมาณและการใช้จ่ายเงิน ทำหน้าที่ “กลั่นกรองเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณและการใช้จ่ายเงินทั้งหมด ตั้งแต่การศึกษาปัญหาด้านงบประมาณและการใช้จ่ายเงิน การจัดทำงบประมาณประจำปี การสอบทานหรือการใช้จ่ายเงินให้ถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย และการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายระเบียบด้านการใช้จ่ายงบประมาณของสำนักงาน” ในการนี้ให้คณะกรรมการฯ เฉพาะกิจ ใช้อำนาจในฐานะกรรมการบริหารแต่งตั้งคณะทำงานชุดต่างๆ สนับสนุนคณะกรรมการดังกล่าว

๑.๕ ในการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการชุดต่างๆ ควรยึดหลักความรู้ความสามารถ จำนวนที่เหมาะสม ประชุมได้ง่าย และปราศจากผู้มีส่วนได้เสีย เช่น สถาบันเจ้าหนี้ สำหรับคณะทำงาน ควรประกอบไปด้วย ผู้มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการหนี้ และควรให้มีพนักงานหรือผู้นำเกษตรกรมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล

๒. เนื่องจาก ปัจจุบัน กองทุนมีอนุกรรมการจังหวัด ทำหน้าที่ตามกฎหมาย แต่เนื่องจากมีคำสั่งชลอการประชุมฯ จึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายที่มีอยู่ และ ทำให้เกิดอุปสรรคการทำงานที่เป็นอำนาจของอนุกรรมการจังหวัดหลายประการ อาทิ การกลั่นกรองแผนโครงการ การอนุมัติการลาออก หรือ การพิจารณาเกี่ยวกับทะเบียนองค์กร จึงเห็นควรให้คณะอนุกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรจังหวัด กลับมาทำหน้าที่เช่นเดิม เพื่อให้การปฏิบัติงานของสำนักงานสาขาจังหวัดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ด้านการดำเนินการแก้ไขปัญหานี้สิน โดยเฉพาะหนี้เร่งด่วน ตามคำสั่ง คสช.

การดำเนินการ

๑. วิธีดำเนินการ อนุกรรมการกลั่นกรอง ตรวจสอบและยืนยันข้อมูลหนี้สินเกษตรกร มีนโยบายมุ่งเน้นทำการสำรวจหนี้จากเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนทั้งหมด จำนวน ๔๖๕,๙๒๕ ราย โดยแต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบข้อมูลระดับจังหวัด ๑๑ คน จำนวน ๗๗ คณะ และระดับอำเภอ ๑๑ คนจำนวน ๘๘๐ คณะ มีผู้ว่าและนายอำเภอเป็นประธาน มีผู้อำนวยการ ธกส.และผู้จัดการ ธกส.เป็นเลขานุการ และหัวหน้าสำนักงานกองทุนสาขาจังหวัดเป็นผู้ช่วยเลขานุการ เป็นผู้ตรวจสอบ ต่อมาได้เปลี่ยนคำสั่งเป็นอนุกรรมการเพื่อให้เบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการประชุมได้ ในการสำรวจได้จัดทำโปรแกรมฐานข้อมูล เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประมวลผล โดยคาดว่าเมื่อสำรวจเสร็จก็จะประมวลผลเสนอต่อคณะกรรมการเฉพาะกิจอนุมัติให้จัดการหนี้ได้ทันกำหนด

๒. กรอบงบประมาณและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการสำรวจข้อมูลหนี้สินเกษตรกร

๒.๑ กรอบค่าใช้จ่ายในการสำรวจหนี้สิน จำนวน ๕๙,๓๗๑,๕๔๙ บาท โดยแบ่งเป็น

- ค่าประชุมคณะกรรมการตรวจสอบหนี้สินระดับจังหวัดและอำเภอ ๕๑,๘๕๘,๖๖๐ บาท
- จัดทำโปรแกรมฐานข้อมูล ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท
- สนับสนุนการตรวจสอบหนี้สินระดับอำเภอ ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท
- จ้างคีย์ข้อมูล ข้อมูลละ ๑ บาทต่อคน ๕๑๒,๘๘๙ บาท

๒.๒ ภาระค่าใช้จ่ายของเกษตรกร จากการสำรวจหนี้สิน มีเกษตรกรมาแสดงตน ๒๙๐,๖๗๕ ราย เกิดภาระค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าขาดรายได้ของเกษตรกร บางคนมาจากต่างจังหวัด หากประเมินค่าใช้จ่ายโดยใช้การขาดรายได้ค่าแรงงานจำนวน ๓๐๐ บาทต่อคน มาคำนวณ เกษตรกรจะมีค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็นหรือค่าขาดรายได้เกิดขึ้น ประมาณ ๙๐ ล้านบาท

ผลการดำเนินการ

๑. สำรวจข้อมูลหนี้สิน จำนวน ๔๖๕,๙๒๕ ราย มีเกษตรกรมาแสดงตน ๒๙๐,๖๗๕ ราย พบว่าข้อมูลส่วนใหญ่เป็นหนี้ปกติ จากรายงานการประชุมที่เสนอคณะกรรมการ ครั้งที่ ๖ /๒๕๖๐พบว่า หนี้เร่งด่วน ๔,๐๑๗ ราย

๒. ในระหว่างการดำเนินการตรวจสอบ ได้ชำระหนี้เร่งด่วนให้เกษตรกร จำนวน ๖ ราย และต่อมาเมื่อสำรวจข้อมูลหนี้แล้ว เสนอให้คณะกรรมการเฉพาะกิจอนุมัติให้จัดการหนี้ ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๐ จำนวน ๗๓๙ ราย โดยรายงานว่าเป็นรายชื่อที่ผ่านการสำรวจ ๑๖ ขั้นตอนแล้ว แต่จากรายชื่อเกษตรกรที่ได้รับอนุมัติดังกล่าว มีเกษตรกรจำนวนมาก ไม่ได้เป็นผู้มาแสดงตนในการสำรวจหนี้สิน และมีเกษตรกรจำนวนมากมีคุณสมบัติไม่เข้าเงื่อนไขตามหลักเกณฑ์การจัดการหนี้ที่คณะกรรมการจัดทำหลักเกณฑ์จัดการหนี้ตามที่ประธาน (พลเอกฉัตรชัย สาริกัลยะ) ลงนามประกาศใช้ เมื่อครบกำหนด ๑๘๐วัน (วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐) จึงไม่สามารถชำระหนี้ให้เกษตรกรได้ แม้แต่รายเดียว หลังจากนั้น (วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน - ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๐) สำนักงานได้ตรวจสอบพบว่า มีเกษตรกรมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์การจัดการหนี้ พ.ศ.๒๕๖๐ จำนวน ๔๖ ราย จึงชำระหนี้แทน เป็นเงิน ๘,๙๖๕,๖๗๓ บาท ซึ่งในจำนวน ๔๖ รายนี้ เป็นเกษตรกรเป็นหนี้เร่งด่วนถูกฟ้องดำเนินคดีขึ้นไป จำนวน ๔ ราย

สรุปได้ว่า จำนวนที่สามารถแก้ไขปัญหาหนี้ให้กับเกษตรกร มีจำนวนน้อยมาก และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายของสำนักงานกองทุนฯที่เกิดขึ้นและค่าใช้จ่ายที่เป็นภาระให้กับเกษตรกร หากพิจารณาโดยใช้ฐานคิดจากวิญญูชนทั่วไป ถือเป็นภาระใช้งบประมาณที่ไม่เกิดความคุ้มค่ากับผลที่ได้รับ ซึ่งเป็นการดำเนินงานที่ขาดประสิทธิภาพ

ปัญหาที่เป็นสาเหตุของการไม่ประสบความสำเร็จ

๑. ปัญหาการกำหนดนโยบาย กล่าวคือ แทนที่จะนำหนี้เร่งด่วนที่มีอยู่เดิมจากการสำรวจของสำนักงาน มาจัดการตามเจตนารมณ์ในคำสั่งของ คสช. แต่กลับทุ่มงบประมาณจำนวนมาก และใช้เวลาที่ คสช.มอบให้เกือบทั้งหมด (ม.ย. - ต.ค. ๖๐) กับการสำรวจข้อมูลหนี้สินใหม่ทั้งหมด ซึ่งเรื่องดังกล่าวพนักงานระดับหัวหน้าส่วนสำนักจัดการหนี้ได้พยายามทัดทาน และหัวหน้าสำนักงานสาขาจังหวัดได้พยายามสะท้อนผ่านทางไลน์ และ โซเชียลเน็ตเวิร์ค แต่ความเห็นของพนักงานไม่ถูกรับฟัง ส่งผลให้ผู้อำนวยการและหัวหน้าส่วนของสำนักจัดการหนี้ถูกย้ายออกทั้งหมด และแต่งตั้งบุคคลใหม่เข้ามาแทน และผู้เข้ามาแทนนั้นก็ไม่เคยทำงานในสำนักจัดการหนี้มาก่อน จึงทำให้ไม่สามารถบริหารจัดการข้อมูลหรือกระบวนการจัดการหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเมื่ออ่านจากรายงานการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ พบว่า ประธาน (พลเอกฉัตรชัย สาริกัลยะ) ได้สอบถามและให้ความเห็นว่า “สำรวจข้อมูลเป็นการสำรวจใหม่ทั้งหมดใช่หรือไม่ ถ้าสำรวจใหม่จะสอดคล้องกับคำสั่ง คสช.หรือไม่ มีงบประมาณรองรับหรือไม่ และสอบถามว่าเพื่อประหยัดงบประมาณ มีวิธีอื่นอีกหรือไม่ ใช้วิธีตรวจจากฐานข้อมูลเจ้าหนี้และให้เจ้าหนี้รับรองได้หรือไม่” ประธานได้พูดต่อว่า “ผมพยายามทักท้วงเพราะว่าเกษตรกรรอการช่วยเหลือ ถ้าเกษตรกรเห็นแผนงานใช้เงิน ๕๐ กว่าล้าน เพื่อจัดการข้อมูลใหม่ทั้งหมด ต้องมีคำตอบที่ชัดเจน มีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องดำเนินการตามวิธีนี้ มีวิธีอื่นหรือไม่ที่จะประหยัดงบประมาณ ท่านตอบว่าไม่มีวิธีอื่น ต้องตอบด้วยเหตุและผล” และ นายรัตน์ะ สวามีชัย รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร มีข้อสังเกตว่า “ทำไมไม่หากลุ่มที่เป็นหนี้เร่งด่วนจริงๆแล้วทำเฉพาะกิจให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน แล้วจึงเข้ามาสู่เรื่องการปรับปรุงแก้ไข ในเรื่องภารกิจของกองทุนฟื้นฟูต่อไป” หากพิจารณาข้อสังเกตของประธาน แสดงว่า ประธานไม่มีข้อมูลเพียงพอ หากประธานทราบว่ามีหนี้เร่งด่วนที่สำนักจัดการหนี้ได้รวบรวมไว้แล้ว และเป็นรายชื่อหนี้เร่งด่วนที่สำนักงานสาขาและเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเป็นผู้สำรวจ ย่อมเป็นข้อมูลตั้งต้นที่เชื่อถือได้ ประธานอาจไม่ยินยอมให้ทำการสำรวจใหม่โดยใช้งบประมาณจำนวนมาก และ คงสั่งการให้นำหนี้เร่งด่วนที่มีอยู่มาดำเนินการตรวจสอบกับเจ้าหนี้ลูกหนี้ แล้วจัดการโดยทันที โดยไม่ต้องรอผลการสำรวจทั้งหมด ซึ่งการสำรวจให้เป็นภารกิจปกติของกองทุนฯ สอดคล้องกับ ความเห็นของนายรัตน์ะ สวามีชัย รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตรขณะนั้น

๒. ปัญหาข้อมูลสำหรับจัดการหนี้ กล่าวคือ อนุฯกลั่นกรอง ตรวจสอบข้อมูล(อนุฯ๒) กำหนดวิธีการตรวจสอบ เป็น ๑๖ ขั้นตอน ตั้งแต่ให้เกษตรกรแสดงตนกับเจ้าหน้าที่หน้าพยาน และบันทึกข้อมูลในโปรแกรม โดยการตรวจสอบของผู้ตรวจบัญชีสหกรณ์ รับรองโดยประธานอนุฯตรวจสอบระดับอำเภอและจังหวัด สุดท้ายไปผ่านอนุฯกลั่นกรองตรวจสอบ(อนุฯ๒) จึงถือว่าครบถ้วนเสนอต่อคณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาอนุมัติให้จัดการหนี้ โดยได้มีเกษตรกรมาแสดงตน ๒๙๐,๖๗๕ ราย เสนอชื่อให้ กรรมการเฉพาะกิจอนุมัติจัดการหนี้ จำนวน ๗๓๙ ราย เมื่อนำมาตรวจสอบ พบว่า ข้อมูลที่เสนอมาไม่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์การจัดการหนี้ คงมีเกษตรกรที่ตรวจพบว่าเข้าหลักเกณฑ์เพียง ๔๖ ราย จะเห็นได้ว่า ข้อมูลที่ได้จากการประมวลผลของโปรแกรมที่ใช้เป็นเครื่องมือ ไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถนำมาประมวลผลให้อนุมัติจัดการหนี้ได้ทันที จะต้องนำข้อมูลที่ได้รับไปทำการตรวจสอบกับเจ้าหน้าที่และดำเนินการทางเอกสารเริ่มต้นใหม่เช่นเดียวกับขั้นตอนปกติ ดังนั้น สำหรับข้อมูลหนี้สินโดยกระบวนการดังกล่าว ไม่ได้ทำให้เกิดความรวดเร็วพิเศษแต่อย่างใด ในทางตรงกันข้ามกลับทำให้ขั้นตอนการจัดการหนี้ช้าลง ซึ่งพอจะสรุปปัญหาอุปสรรค ได้ดังนี้

๒.๑. ผู้ให้ข้อมูลเพื่อออกแบบระบบโปรแกรมฐานข้อมูล ไม่ได้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือ ปฏิบัติเกี่ยวกับงานจัดการหนี้ รวมทั้ง ไม่รู้หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการหนี้ในรายละเอียดอย่างเพียงพอ จึงไม่สามารถออกแบบการเก็บข้อมูลในการสำรวจได้ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์การจัดการหนี้ได้ ซึ่งในเรื่องดังกล่าว ประธาน (พลเอกฉัตรชัย สาริกัลยะ) ได้แสดงความห่วงใยไว้ในรายงานการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ ว่า “ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจครอบคลุม ครบถ้วน ทุกมิติ ตามที่ต้องการหรือไม่” (หลักเกณฑ์จัดการหนี้) และมีความเห็นในตอนท้ายว่า “.....แบบสอบถามครอบคลุมในหลักเกณฑ์ทุกหลักเกณฑ์เงื่อนไขทุกเงื่อนไข แบบสอบถามนี้จะเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์แบบ ไม่ใช่สำรวจข้อมูลมาแล้วเมื่อจะนำมาใช้กลับไม่มีในแบบสอบถาม ไม่ได้มีการสำรวจไว้ อาจต้องเสียงบประมาณอีก ขอให้พิจารณาให้รอบคอบ” ความบกพร่องนี้อาจเกิดขึ้นเนื่องจากการย้ายผู้รับผิดชอบการจัดการหนี้ทั้งชุด และ สรรหาบุคคลมาทำงานในแต่ละด้าน ไม่ได้มีความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะ เมื่อนำคนใส่งานไม่ถูกต้อง จึงเป็นการติดกระดุมเม็ดแรกผิดไป งานจึงมีความบกพร่อง ไม่สมบูรณ์

๒.๒. ขาดการประสานงานระหว่าง อนุฯจัดทำหลักเกณฑ์หนี้เร่งด่วน กับ อนุฯกลั่นกรอง ตรวจสอบข้อมูลการสำรวจข้อมูลกับการออกหลักเกณฑ์จัดการหนี้จึงไม่สอดคล้อง และ ไปในทิศทางเดียวกัน เช่น หลักเกณฑ์การจัดการหนี้ลงนามประกาศใช้ภายหลังการเก็บข้อมูลสำรวจหนี้(สำรวจโดยไม่นำหลักเกณฑ์มาเป็นแบบในการจัดเก็บ หรือ เกษตรกรที่เป็นหนี้เร่งด่วน และมีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์การจัดการหนี้ ที่ประธานลงนามไม่ถูกเสนอให้จัดการหนี้ เนื่องจากอนุกรรมการกลั่นกรอง ตรวจสอบฯ ใช้หลักกว่าไม่ผ่านการตรวจสอบ ๑๖ ขั้นตอน การทำงานของคณะอนุฯ ๒ คณะนี้จึงมีลักษณะต่างคนต่างทำ ไม่ได้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๒.๓. โปรแกรม และ วิธีการแสวงหาข้อมูลสำหรับบันทึกโปรแกรม มีข้อบกพร่อง ได้ข้อมูลไม่ถูกต้อง หรือ ครบถ้วน ส่งผลต่อการประมวลผล หลายประการ คือ

- ก) ออกแบบโปรแกรมโดยไม่ได้นำหลักเกณฑ์การจัดการหนี้ มาเป็นฐานในการออกแบบ
- ข) การออกแบบและเขียนโปรแกรม ใช้เวลาสั้น และ เร่งด่วน โดยไม่ได้ทำการทดสอบระบบให้สมบูรณ์ก่อนนำมาใช้ จึงเป็นการทำไป เกิดปัญหาแก้ไขโปรแกรมไปเรื่อยๆ ทำให้เกิดความบกพร่องและล่าช้า
- ค) ฐานข้อมูลหนี้สินนำเข้าจากเจ้าหน้าที่ ไม่ครบถ้วน ได้รับข้อมูลจาก เจ้าหน้าที่ ธกส. และ สหกรณ์บางส่วน บันทึกในโปรแกรม ส่วน ข้อมูลหนี้สหกรณ์ส่วนใหญ่ โครงการส่งเสริมของรัฐ ธนาคารพาณิชย์ นิติบุคคลอื่นที่คณะกรรมการกำหนด ไม่ได้ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ จึงทำให้ข้อมูลที่ได้มาไม่ครบถ้วน
- ง) การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ (ธกส.) เป็นเลขานุการอนุกรรมการตรวจสอบหนี้สิน ระดับอำเภอ และ จังหวัด มีผลต่อข้อมูลที่ระบุว่า “ ไม่ประสงค์ให้ กฟก.ชำระหนี้แทนจำนวนมาก เพราะผู้สำรวจและบันทึกข้อมูลเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นพนักงานของ ธกส. ซึ่งความจริงแล้ว การที่เกษตรกรมาขึ้นทะเบียนหนี้ โดยเจตนาตามกฎหมาย หมายถึงประสงค์ให้กองทุนช่วยเหลือแล้ว จึงเป็นข้อสังเกต ว่าข้อมูลที่ได้มาขัดแย้งกับเจตนาตามกฎหมายขณะขึ้นทะเบียน ข้อมูลดังกล่าวจึงไม่น่าเชื่อถือ

จ) ระหว่างการสำรวจ ผู้ดำเนินการโครงการ ไม่ได้จัดทำกรอบรูปปฏิบัติ รวมทั้งไม่ได้กำหนดเงื่อนไขในการตรวจสอบข้อมูลของผู้ตรวจบัญชีสหกรณ์ตั้งแต่ต้น จึงทำให้ผู้ปฏิบัติขาดความเข้าใจ ผลการสำรวจจึงไม่ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน

ฉ) ในการประมวลผลของโปรแกรม พบข้อมูลสรุปและรายงานรายชื่อผู้ผ่านการตรวจสอบ (ร.อ. และ ร.จ.) ไม่เท่ากัน จนเป็นประเด็นปัญหาในการพิจารณาของคณะกรรมการตรวจสอบข้อมูลหนี้สิน ในทุกจังหวัด

๓. เมื่อนำข้อมูลจากการสำรวจมาจัดการหนี้ พบปัญหาอุปสรรคที่ไม่สามารถจัดการหนี้ได้ พอสรุปได้ ดังนี้

๓.๑ อุปสรรคที่เกิดขึ้นจากนโยบาย ของอนุกรรมการ หรือ กรรมการเฉพาะกิจ

ลำดับ	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางแก้ไข
๑	ไม่เป็นผู้มาแสดงตนในการสำรวจ หรือ ได้มาแสดงตน แต่ ไม่ได้ผ่านการตรวจสอบครบ ๑๖ ขั้นตอน จึงไม่สามารถจัดการหนี้ได้	เกษตรกรที่เป็นหนี้เข้าเงื่อนไขตามหลักเกณฑ์การจัดการหนี้ ย่อมมีสิทธิได้รับการจัดการหนี้ แม้ไม่มาแสดงตน หรือ ไม่ผ่าน ๑๖ ขั้นตอน
๒	มีการแปลงหนี้ใหม่ โดยให้เกษตรกรชำระหนี้เดิม และจัดทำสัญญาใหม่ ทำให้เป็นหนี้หลังการขึ้นทะเบียนหนี้	เปิดรับขึ้นทะเบียน และให้นำมาขึ้นทะเบียนใหม่
๓	สหกรณ์ไม่ยอมรับเงื่อนไข ชำระหนี้เฉพาะต้นเงิน	แก้ไขมติ ให้ชำระหนี้ตามที่เจ้าหนี้และลูกหนี้ยินยอม

ความเห็นของพนักงานต้อนรับนโยบายของผู้บริหาร

ก. การกำหนดว่า ผู้ไม่มาแสดงตน หรือ ไม่ผ่านการรับรอง ๑๖ ขั้นตอน ไม่สามารถได้รับการจัดการหนี้ได้นั้น พนักงานเห็นว่า เงื่อนไขดังกล่าวไม่ได้มีระเบียบกฎหมายข้อใดกำหนดไว้ การสร้างเงื่อนไขโดยไม่มีกฎหมายรองรับ ถือเป็นคำสั่งทางการปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อาจทำให้เกษตรกรที่ได้สิทธิตามกฎหมายเกิดความเสียหาย จึงเห็นว่าเกษตรกรรายใดที่ขึ้นทะเบียนหนี้และเข้าเงื่อนไขตามหลักเกณฑ์การจัดการหนี้ ย่อมมีสิทธิได้รับชำระหนี้แทนตามกฎหมาย

ข. มีการแปลงหนี้ใหม่ โดยให้เกษตรกรชำระหนี้เดิม และจัดทำสัญญาใหม่ ทำให้เป็นหนี้หลังการขึ้นทะเบียนหนี้ กรณีดังกล่าว จึงเห็นว่า ควรให้สำนักงานประกาศขึ้นทะเบียนหนี้เพื่อให้เกษตรกรที่เป็นหนี้เร่งด่วนสามารถนำหนี้เร่งด่วนที่ยังไม่ขึ้นทะเบียน นำมาขึ้นทะเบียนให้ถูกต้องตามกฎหมายต่อไป

ค. มติคณะกรรมการ ให้ชำระหนี้สหกรณ์เฉพาะต้นเงิน ๑๐๐ % งดดอกเบี้ย

เนื่องจากสหกรณ์ต้องกู้เงินจาก ธกส.เพื่อปล่อยเงินกู้ให้สมาชิก โดยมีดอกเบี้ยต้องชำระกับ ธกส. ประกอบกับสหกรณ์การเกษตร เป็นสมาชิก กฟก. ซึ่งกองทุนมีหน้าที่สร้างความเข้มแข็งให้กับสมาชิก สหกรณ์การเกษตร จึงเป็นเจ้าหนี้ที่มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากสถาบันการเงินทั่วไป ซึ่งเดิมที่ผ่านมา กองทุนซื้อหนี้โดยจ่ายต้นเงินร้อยละ ๕๐ และรัฐบาลจ่ายเพิ่มเติม ต้นเงินร้อยละ ๕๐ และดอกเบี้ย ๗.๕ รวมคือ ต้น ๑๐๐ ดอก ๗.๕ ต่อมารัฐบาลยุติการจ่ายชดเชย กองทุนจึงต้องซื้อสหกรณ์เต็มจำนวนตามความยินยอมระหว่างสหกรณ์และลูกหนี้ตกลงกัน ซึ่งอาจได้ ต้น ๑๐๐ ดอกเบี้ย ๗.๕ หรือ เต็มจำนวน เมื่อต้นเดือนตุลาคม ๒๕๖๐ สำนักงานได้สั่งการให้สาขาจังหวัด

/เจรจา...

เจรจาซื้อหนี้กับเจ้าหนี้สหกรณ์ให้เสร็จในวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๐ ซึ่งสาขาจังหวัดได้เจรจา ซึ่งบรรลู่ข้อตกลง สหกรณ์ส่วนใหญ่ยินยอมขายหนี้ให้กับกองทุนตามหลักเกณฑ์และมติของคณะกรรมการจัดการหนี้ (ชุดเดิม) จนเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ รองเลขาธิการ(นายสโร พิมพ์บึง) ได้ออกหนังสือสั่งการอ้างมติการประชุมของที่ปรึกษารัฐมนตรีเลขาธิการรัฐมนตรี เลขาธิการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร รวมทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลตรวจสอบหนี้สินสั่งการให้สำนักงานสาขาจังหวัดเจรจาหนี้สหกรณ์การเกษตร ในเงื่อนไขต้นเงินร้อยละ ๑๐๐ งวดดอกเบี้ย ค่าปรับ จึงเป็นเหตุให้สหกรณ์การเกษตรไม่ยอมรับเงื่อนไข ต่อมาคณะอนุกรรมการเจรจาหนี้สินกับสถาบันเจ้าหนี้ของเกษตรกรได้ลงพื้นที่เจรจาหนี้กับสหกรณ์ ในเงื่อนไขซื้อหนี้เงินต้น ๑๐๐% ส่วนดอกเบี้ยและค่าปรับให้สหกรณ์ปรับโครงสร้างหนี้ โดยเกษตรกรยังคงผูกพันเป็นหนี้สหกรณ์อยู่ และจัดสรรงบประมาณเพื่อการฟื้นฟูให้สหกรณ์เพื่อให้สหกรณ์นำไปฟื้นฟูเกษตรกรให้มีรายได้และนำมาชำระหนี้ดอกเบี้ยที่ค้าง นำร่องในจังหวัดอ่างทอง จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดลำปาง ผลการเจรจาสหกรณ์ส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดไม่ตกลงยินยอมขายหนี้ในเงื่อนไขดังกล่าว มีบางสหกรณ์ที่ยินยอมขาย เช่น สหกรณ์การเกษตรบรบือ จำกัด ยินยอมขายหนี้ตามเงื่อนไข โดยต้องได้รับเงินฟื้นฟูตามข้อเสนอก่อน หรือ สหกรณ์การเกษตรเชียงยืน จำกัด ยินยอมขายหนี้ให้กับกองทุนฯ โดยเกษตรกรรายนั้นต้องชำระดอกเบี้ยและค่าปรับค้างให้กับสหกรณ์ก่อน ซึ่งต่อมาได้มีการนำนโยบายดังกล่าวเสนอเป็นมติคณะกรรมการฯ เฉพาะกิจ ในวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๐

ซึ่งเรื่องดังกล่าว พนักงานเห็นว่า การไม่ชำระดอกเบี้ย จะทำให้ภาระต่างๆตกไปยังเกษตรกร ส่งผลทำให้เกษตรกรไม่หมดภาระหนี้สิน หรือ เกษตรกรเป็นหนี้ ๒ ทาง ทั้งนี้ กฟก. และ หนี้สหกรณ์ในคราวเดียวกัน หรือ เป็นภาระต้องไปกู้ยืมดอกเบี้ยแพงมาชำระดอกเบี้ยค่าปรับค้าง เมื่อ เกษตรกร คือ ผู้รับภาระหนี้กับกองทุนทั้งหมด ก็ควรเอาการตกลงยินยอมระหว่างเกษตรกรและสหกรณ์ ตามความสมัครใจเป็นสำคัญ เช่นที่เคยปฏิบัติมา

๓.๒ อุปสรรคที่เกิดขึ้นจากหลักเกณฑ์การจัดการหนี้ พ.ศ. ๒๕๖๐

ลำดับ	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางแก้ไข
๑	หนี้ที่มีทรัพย์สินที่เป็นหลักประกัน แต่ราคาทรัพย์สินไม่คุ้มมูลหนี้	ปรับปรุงระเบียบให้เพิ่มเติมหลักประกันได้
๒	หนี้บุคคลค้า ที่ถูกสำนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินขายทอดตลาด	ปรับปรุงระเบียบให้ถือว่าเป็นหนี้ที่มีทรัพย์สินเป็นหลักประกัน
๓	หนี้บุคคลค้าประกัน	ปรับปรุงระเบียบให้ถือว่าเป็นหนี้ที่มีทรัพย์สินเป็นหลักประกัน
๔	หนี้ที่มีหลักประกัน แต่ไม่สามารถโอนได้ เช่น สปก	ปรับปรุงระเบียบให้เพิ่มเติมหลักประกันได้
๕	หนี้หลายสัญญา บางสัญญามีหลักประกัน บางสัญญา เป็นบุคคลค้าประกัน	ปรับปรุงระเบียบให้ถือว่าเป็นหนี้ที่มีทรัพย์สินเป็นหลักประกัน สามารถนำไปเพิ่มกับสัญญาบุคคลค้าได้ หากราคาประเมินเพียงพอ
๖	หนี้หลายสัญญา มีสัญญาที่ผิดนัดเกิน ๓ ปี บางสัญญาไม่เกินผิดนัดไม่เกิน ๓ ปี	ปรับปรุงระเบียบให้สามารถซื้อในคราวเดียวกันได้

/ความเห็น...

ความเห็นของพนักงานต่อหลักเกณฑ์การจัดการหนี้ พ.ศ ๒๕๖๐

๑. กรณีหนี้บุคคลค้ำประกัน หรือ กรณีหลักประกันไม่คุ้มมูลหนี้ หรือ กรณีถูกรวมบังคับคดียึดทรัพย์ ขายทอดตลาด หรือ หนี้ที่มีหลักประกันเป็น สปก. นั้น ด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้วินิจฉัย เกี่ยวกับการจัดการ หนี้ว่า “การซื้อหนี้ที่ไม่ใช่โครงการของรัฐ กองทุนจะชำระหนี้ได้เฉพาะกรณีที่หนี้นั้นมีทรัพย์สินเป็นหลักประกันเพื่อมิ ให้กองทุนรับภาระหรือความเสี่ยงจากการที่ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้อื่นจะสร้างภาระแก่งบประมาณภาครัฐเกินความ จำเป็น” ดังนั้น เพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ให้ปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดการหนี้ โดยเพิ่ม ให้สามารถนำทรัพย์สินมาเป็นหลักประกันแทนบุคคลค้ำประกัน หรือ การเพิ่มเติมหลักประกันให้คุ้มมูลหนี้ หรือ การ ถือว่าทรัพย์สินที่ยึดของสำนักงานบังคับคดีเป็นหลักประกันของหนี้ เป็นต้น ซึ่งเรื่องดังกล่าวเคยบัญญัติไว้ในหลักเกณฑ์ การจัดการหนี้ ปี ๒๕๕๙ สามารถนำมาทบทวนและเพิ่มเติมในหลักเกณฑ์การจัดการหนี้ ปี ๒๕๖๐ ได้

๒. หนี้หลายสัญญา มีสัญญาที่ผิดนัดเกิน ๓ ปี บางสัญญาผิดนัดไม่เกิน ๓ ปี ให้ออกหลักเกณฑ์ ให้สามารถซื้อหนี้ให้ครบทุกสัญญาของเกษตรกรรายเดียวกันได้

๓.๓ อุปสรรคเนื่องจากคณะกรรมการไม่ใช้อำนาจตาม พรบ.กฟก ม.๑๕(๑) เสนอแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกร

ลำดับ	ปัญหาอุปสรรค	แนวทางแก้ไข
๑	หนี้ที่ถูกขายทอดตลาดไปแล้ว (NPA)	ดำเนินการตามระเบียบ จัดการหนี้ตามมติ ครม.มอบหมาย ซึ่งเรื่องดังกล่าว ครม.อนุมัติไว้แล้ว และมีเงินแล้ว
๒	หนี้ที่ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการเกษตร	ใช้อำนาจตามมาตรา ๑๕(๑) เสนอให้ ครม.ช่วยเหลือ
๓	หนี้มี ทรัพย์สินค้ำประกัน เป็น สปก.	ใช้อำนาจตามมาตรา ๑๕(๑) เสนอให้ ครม.ช่วยเหลือ
๔	หนี้บุคคลค้ำประกัน	ใช้อำนาจตามมาตรา ๑๕(๑) เสนอให้ ครม.ช่วยเหลือ
๕	หนี้เกินกว่า ๒.๕ ล้าน	ใช้อำนาจตามมาตรา ๑๕(๑) เสนอให้ ครม.ช่วยเหลือ
๖	หนี้อื่นใดที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์	ใช้อำนาจตามมาตรา ๑๕(๑) เสนอให้ ครม.ช่วยเหลือ

ความเห็นของพนักงานต่อการจัดการหนี้ ที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์ตาม พรบ.กฟก

ตาม พรบ.กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร มาตรา ๑๕(๑) กำหนด คณะกรรมการ กฟก มีอำนาจหน้าที่ “เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร...” ประกอบกับ คำสั่ง คสช.๒๖/๒๕๖๐ มอบหมายให้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหานี้เร่งด่วนต่อ คณะรัฐมนตรีโดยเร็ว ดังนั้น เกษตรกร สมาชิกกองทุนฟื้นฟูนอกจากจะเป็นหนี้ในระบบที่เข้าหลักเกณฑ์แล้ว ยังมีหนี้ประเภทอื่นที่ได้รับความเดือดร้อนด้วย จึงเป็นหน้าที่ตามกฎหมายที่คณะกรรมการ กฟก.จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย คือ เสนอแนวทางแก้ไขความเดือดร้อน จากหนี้ดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาช่วยเหลือ ซึ่งในการนี้ ประธาน กฟก.(พลอากาศเอก ดร.ประจิน จั่น ตอง) เคยได้ลงนามในระเบียบว่าด้วยการจัดการหนี้ตามมติคณะรัฐมนตรีมอบหมาย ซึ่งกำหนดวิธีปฏิบัติไว้แล้ว จึงเห็น ควรนำหนี้เร่งด่วนที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์เสนอต่อคณะรัฐมนตรีช่วยเหลือ อนึ่ง หนี้เกษตรกรที่ถูกขายทรัพย์สิน (NPA) ได้มีมติ ครม.อนุมัติให้จัดการไว้แล้ว รวมทั้งทั้งงบประมาณเพื่อการดังกล่าวแล้ว สามารถนำมาจัดการหนี้ได้ทันที

/สรุปความเห็น...

สรุปความเห็นของพนักงานต่อกรจัดการหนี้

๑. นำหนี้เร่งด่วน จากที่เกษตรกรมาร้องขอความช่วยเหลือ และจากข้อมูลการสำรวจของสำนักงานสาขา และทหาร รวมทั้ง ข้อมูลจากการสำรวจรอบที่ ๑ มาดำเนินการ จัดการหนี้เร่งด่วนโดยทันที เมื่อดำเนินเสร็จแล้ว จึง ดำเนินการสำรวจและสะสางทะเบียนหนี้ตามขั้นตอนปกติ ต่อไป และหากจะมีการสำรวจ ควรเปลี่ยนแปลงวิธีการสำรวจ ให้เป็นไปตามข้อสังเกตของพลเอกฉัตรชัย สาริกัลยะ โดยตรวจสอบจากข้อมูลเจ้าหนี้ และ ให้เจ้าหนี้รับรอง ซึ่ง ทำให้ไม่มีค่าใช้จ่าย และเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน

๒. ปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดการหนี้ พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้ครอบคลุมกับการชำระหนี้แทน

๓. กำหนดนโยบายในการจัดการหนี้ใหม่ และนำหนี้ที่ตรวจสอบแล้ว จัดการหนี้ตามหลักเกณฑ์การจัดการหนี้

๔. มีมติชำระหนี้แทนให้กับสหกรณ์การเกษตร ตามจำนวนที่เจ้าหนี้และลูกหนี้ยินยอม

๕. หนี้ที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์ ให้ทำรายละเอียดเหตุผลที่จำเป็นต้องช่วยเหลือและ ใช้อำนาจคณะกรรมการ กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ตามมาตรา ๑๕ (๑) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายการแก้ไข ปัญหาหนี้สินเกษตรกรและการฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

อนึ่ง เนื่องจากตลอดระยะเวลา ๑๘๐ วัน นับแต่มีคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ๒๖/๒๕๖๐ พนักงานได้ถูกสั่งการโดยบุคคลต่างๆที่ไม่ใช่คณะกรรมการ แทรกแซงการทำงานของสำนักงานมาโดยตลอด และถูก ชูเชิญว่าจะลงโทษทางวินัยกับพนักงานตลอดเวลา มีการกำหนดนโยบายต่างๆ โดยไม่ฟังความคิดเห็นหรือคำทัดทาน ของพนักงาน ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติและรับรู้ปัญหาเป็นอย่างดี และปัจจุบันนี้ได้มีบทสรุปอย่างชัดเจนแล้วว่า การดำเนินงาน ที่ผ่านมามีผิดพลาด และ ไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้น พนักงานจึงมีความจำเป็นต้องสรุปทบทวนที่เกิดขึ้น และออกมาแสดงความคิดเห็นเสนอต่อเลขาธิการ พร้อมทั้งขอให้เลขาธิการได้ส่งความคิดเห็นของพนักงานให้กับ ประธานกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรเฉพาะกิจ ได้รับทราบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ลงชื่อ.....
(นางโสมสุตา โพธิ์อินทร์)
หัวหน้าสำนักงานสาขาจังหวัดสุพรรณบุรี

ลงชื่อ.....
(นายศักดิ์ดา ดวงคารา)
หัวหน้าสำนักงานสาขาจังหวัดราชบุรี

ลงชื่อ.....
(นายสุกิจ ลุ่งใหญ่)
หัวหน้าสำนักงานสาขาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลงชื่อ.....
(นางนัทธมน จันทร์ฤกษ์)
หัวหน้าสำนักงานสาขาจังหวัดลพบุรี

ลงชื่อ.....
(นางสาวจันทนา สีเหล็ก)
รักษาการหัวหน้าสำนักงานสาขาจังหวัดสระบุรี

ลงชื่อ.....
(นายจอมภพ บุญธรรม)
หัวหน้าสำนักงานสาขาจังหวัดระนอง

ลงชื่อ.....
(นายนิยม สุวรรณประภา)
หัวหน้าสำนักงานสาขาจังหวัดเชียงราย

ลงชื่อ.....
(นายรชต มุลทรัพย์)
หัวหน้าสำนักงานสาขาจังหวัดสกลนคร

ลงชื่อ.....
(นางสาวปิยะพร จันทร์สา)
หัวหน้าสำนักงานสาขาจังหวัดอุดรธานี

ลงชื่อ.....
(นางสาวพุทธรักษา จันทเขตต์)
รักษาการหัวหน้าสำนักงานสาขาจังหวัดบึงกาฬ

ลงชื่อ.....
(นายคมกริช พิลาสสมบัติ)
หัวหน้าสำนักงานสาขาจังหวัดมหาสารคาม